

SREČNO !

str. 4

**V BUDUMPEŠTI
SEM SE
BORILA ZA
SLOVENCE**

str. 6

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

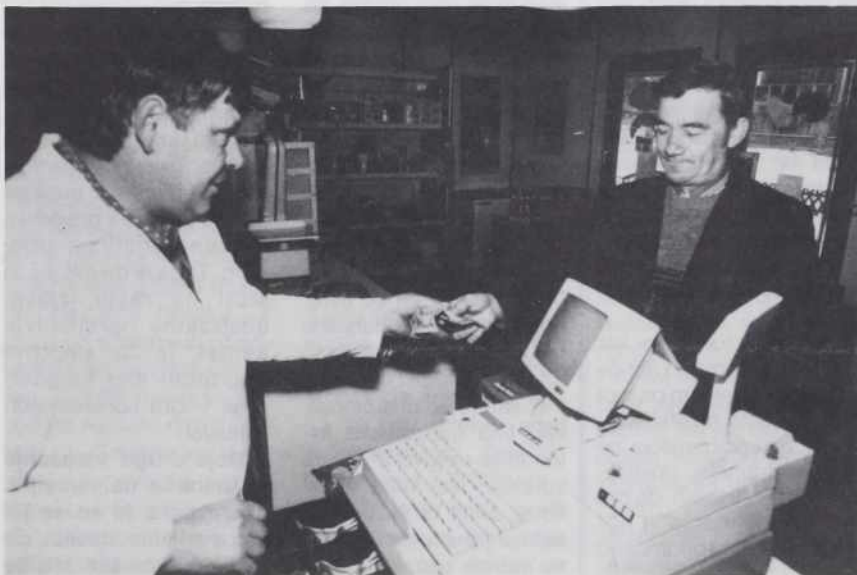
Monošter, 12. januarja 1995 • Leto V, št. 1

DRAGO NAUVO LETO

"Friški bojte, zdravi bojte v etom nauvom leti, krüja, vina dosta mejte..." Tak pravijo pojbičke po naši vasnica, gda na nauvo leto zazrunkoma rano friškat pridejo.

Tisti aumeni zranek si človek sploy ne brodi, kakšno vólko istino gučijo tej mlajši, steri nas s krpačom po zadnjom tali mlatijo. (Edni smo aumeni za tauga volo, ka smo sneni, drugi za tauga volo, ka smo na staro leto dosta zdigavali...) Vejpa, ka si človek najbole želej v nauvom leti? Zdravdje, zdravdje pa zdravdje! Če zdravdje bau, te vse bau, pravijo starejši lidjé. Te mo leko delali, te mo meli krü pa vino tö.

Dapa tak vögleda, ka tau gnesden več ne vela. Leko smo zdravi, pa nej gvüšno, ka mo delo meli. Po cejlom rosagi več kak 500 gezero lidi nejma slüžbe. Če pa mamó slüž, te tö nej gvüšno, ka mo krü pa vino meli. Dosta pa gvüšno nej. Tau so nam na znanje dali prejk novín, televizije pa radia. Če ste prve dni v nauvom leti kaj po Varaša ojdli, ste vidli, ka po bautaj inventuro delajo. Pa flajšno kelijo nauve cejne. Nauve cene te vidli te tö, če te šli tankat. Leko, ka de se te dosta autonom tak godilo, kak pavarskim kaulam vzima. V gümló je postavijo, s kalamajsom namažejo, aj ne ridjavijo pa

Vse, ka na naš sto pride, de bole drago. Rejsan nede dugo, pa mo za liter bencina plačali stau forintov....

stardjučejo. Te mo se pa raj vozili z autobusom pa s cugom. Pravite, ka so karte tö zdignili?! Istina, vidte, telko vse so podražili, ka sam na tau pozabila. Nikanej! Malo ešče počakamo, pa gda mo več kak 70 lejt stari, te mo se cejli den vozili. Te mo se že zaupstom vozili. Če mo se!?

Dapa prvi den v nauvom leti ne smejm samo lagvo pisati, ka mo te prej cejlo leto takšna. Kak smo srečni bili, gda so dva dni pred svetki zacingali telefoni po porabski ižaj. Več kak 240 držin je dobilo telefone. Zvali smo žlato, bližnje, sausade pa padaše. Vesečili smo se, gda smo čüli glas sestre ali brata (tetice ali vüca), steri že dugo-dugo žive prejk morja. Kak mo pa "veseli", gda prvi račun v roké dobimo. Česo nam pa od 1. januara telefoniranje tö podražili. Ja, ka sam že pá nazaj prišla na staro nauto. Ka je tau tö nej veselo! Istina.

Mlajši, steri friškat ojdijo, svojo friškanje s tejmí rečami končajo: "... krüja, vina dosta mejte, največ pa diüšno zvaličanje." Za diüšno zvaličanje se pa morate pobrigati sami, doma pa v cerkvi. Samo aj cerkvene porce ne zdignejo.

Pa zdravi ostanite!

Marijana Sukič

ADVENT - BOŽIČ 1994

V božično-novoletnem času smo prejeli tako v Uredništvu časopisa Porabje kot na Zvezi Slovencev precej pošte. Zahvaljujemo se vsem vam, ki ste nam čestitali ali zaželeli srečno '95.

Iz bogatega izbora objavljamo lepo adventno božično razmišljanje gospoda Jožeta Kopeiniga, župnika v Tinjahu.

Dragi mi prijatelji, sorodniki in znanci!

Rad priznam, da se vsako leto bojim predbožičnega časa, ker me stiskajo terminske obveznosti, različni delovni pregledi iztekajočega se leta, snovanje novih tinskih programov in še marsikaj.

A v teh dneh sem tudi veliko med ljudmi po raznih župnijah kot mašnik in spovednik. In to me navdaja z radostjo, ker smem biti sredi dnevnih opravil le oznanjevalec tistih božjih obljub, ki odpirajo človeku nova obzorja in vlivajo neusahljivo upanje. In to mi je globoko zadoščenje.

Veselim pa se teh predbožičnih tednov tudi zato, ker vsaj enkrat na leto razprostim mrežo pisemskih niti do mnogo več dragih ljudi kot med letom. Prejemam pa tudi veliko voščil in v vsem tem čutim ali zvesto prijateljstvo, dobro sorodstvo ali željo, da bi se vezi poznanstva ne pretrgale, temveč le še bolj vpletele v trajnejšo povezanost. Božični prazniki nas vodijo k otroku v jaslih, da mu pogledamo v oči. A ta otrok nam gleda v srce in nas pošilja spet k ljudem, da bi jih srečavali z dobrohotnostjo in ljubeznijo.

"Namesto mnogih besed naj bi imeli vsaj eno dobro za najbližjega. V tem je lahko začetek božičnega spreobrnjenja." Tako je dejal p. Delp DJ v svoji božični meditaciji v samici nacističnega taborišča.

Te dni sem bral v najnovejši številki Ognjišča meditacijo, s katero Vam/Ti jaz želim izraziti svoje voščilo:

Odprti srce in oči

Mnogo ljudi preveč si želi imeti reči, a sreče v njih ni. Ti pa odprti srce in oči vrednote odkrij in globlje stvari! Življenje kot dar boš sprejemal, prijateljstva moč boš odkrival.

Opazil boš skrito dobroto in vsem, ki trpijo, ponudil boš roko. Prisluhni besedam in molku občuti nasmehe in solze! V teh srečanjih nase pozabi da mogel boš drugim prijatelji ostati!

(France Juvan)

Ostanimo povezani med seboj z dobrimi mislimi in željami ter z zvestimi molitvami.

Božična blagovest naj nas spremlja na vseh naših potih in stezah, v vseh naših teminah in preizkušnjah, a tudi v vseh naših srečanjih in radostih življenja.

To Vam/Tebi iz srca želim
Vaš/Tvoj
Jože Kopeinig

POGOVOR S CSABO TABAJDIJEM

"TEMELJNA POGODBA NI CILJ, AMPAK SREDSTVO"

"Prikazen straši po Evropi, prikazen avtonomije," je odzvanjalo v predavanju državnega sekretarja g. Csabe Tabajdija. Kakšen je odnos do tega pojma danes, v tem prostoru, smo med drugim vprašali madžarskega politika, ki se ukvarja z manjšinskimi vprašanji.

"Mislim, da izraz iritira še veliko vlad v Srednji Evropi," je odgovoril Csaba Tabajdi. "Bojim se, da izraza marsikdo ne razume in o njem ne poteka razumen dialog, v katerem bi lahko obe strani izrazili, kaj pod tem pojmom pravzaprav razumeta. Orizoma mislim, da bi morali pojem avtonomije precizirati, podrobneje opredeliti in konkretizirati. Bistvo je v tem, da bi se s strani vlad pojavljalo manj strahu, če bi bilo jasno, da se avtonomija ne more nanašati na teritorialno integriteto dane države, če bi bilo očitno, katere so pristojnosti, kjer ima manjšinska avtonomija veljavo in katere so tiste, kjer tega nima. Torej, če bi bilo jasno, da se manjšinske pristojnosti ne morejo nanašati ne na zunanje zadeve, ne na obrambna vprašanja, ne na enotni davčni sistem, ne na vojsko, ne na policijo. Lahko pa bi bile v zvezi s kulturo, izobraževanjem in z lokalno samoupravo. Če bi postalo to evidentno, menim, da bi strahovi v določeni meri popustili, če že ne bi popolnoma izginili. Avtonomija se v Srednji Evropi danes ne zdi dejansko aktualen izraz. Hkrati pa brez avtonomije ni mogoče rešiti manjšinskega vprašanja."

"Mislim, da izraz iritira še veliko vlad v Srednji Evropi," je odgovoril Csaba Tabajdi. "Bojim se, da izraza marsikdo ne razume in o njem ne poteka razumen dialog, v katerem bi lahko obe strani izrazili, kaj pod tem pojmom pravzaprav razumeta. Orizoma mislim, da bi morali pojem avtonomije precizirati, podrobneje opredeliti in konkretizirati. Bistvo je v tem, da bi se s strani vlad pojavljalo manj strahu, če bi bilo jasno, da se avtonomija ne more nanašati na teritorialno integriteto dane države, če bi bilo očitno, katere so pristojnosti, kjer ima manjšinska avtonomija veljavo in katere so tiste, kjer tega nima. Torej, če bi bilo jasno, da se manjšinske pristojnosti ne morejo nanašati ne na zunanje zadeve, ne na obrambna vprašanja, ne na enotni davčni sistem, ne na vojsko, ne na policijo. Lahko pa bi bile v zvezi s kulturo, izobraževanjem in z lokalno samoupravo. Če bi postalo to evidentno, menim, da bi strahovi v določeni meri popustili, če že ne bi popolnoma izginili. Avtonomija se v Srednji Evropi danes ne zdi dejansko aktualen izraz. Hkrati pa brez avtonomije ni mogoče rešiti manjšinskega vprašanja."

Kaj je po vašem mnenju bistvo avtonomije?

"Bistvo je v tem, da avtonomija ni nič drugega, kot to, da lahko manjšine same odločajo o svojih zadevah. V kakšni obliki se to uresničuje, sicer ni

nepomembna okoliščina, je pa konec koncev vprašanje, ki se lahko pozneje reši in razčisti. V tem smislu torej ni gotovo, da razglasjanje avtonomije s strani manjšine pripelje do cilja, potrebno pa je izluščiti, kaj to pravzaprav pomeni. Brez tega si ne moremo predstavljati lokalne uprave, ki bi ustrezala manjšinam. Tudi to je del avtonomije. To, da bi imeli šole, je tudi del avtonomije in to, da bi bila eksistencialna vprašanja rešena, je tudi njen del."

Cigava naloga je to, naloga manjšine same ali matične države ali je to skupna naloga?

"To je skupna naloga. Na eni strani mora manjšina točno opredeliti, matična država pa mora prispevati moralno-politično podporo. Toda ni dovolj, če to stori na ravni izjave, abstraktne opredelitve, ampak je to smotrno upodobiti čim konkretnije, v čim konkretnijih zahtevah."

Moje drugo vprašanje se nanaša na temeljne sporazume, ki so se jih vse manjšine, mislim, da malce prestrašile. Mislile so namreč, da so se jih matične države odrekale. Izkazalo se je, da ni tako in da takih prizadevanj ni. Najustreznejša pot v prizadevanjih za avtonomijo naj bi vodila preko temeljnih pogodb?

"V odnosu Madžarska-Slovenija že obstaja temeljna pogodba. Obstaja tudi sporazum o zaščiti manjšin. To nista cilja, ampak sredstva. V odnosu z drugimi državami ne rešujeta bistvenih vprašanj, krepija pa predvsem zaupanje. Mislim, da se je v madžarski družbi v zvezi s temeljnimi pogodbami izoblikovala dokaj neplodna razprava, saj socialistično-liberalna vlada ni bila mnenja, da je treba temeljne pogodbe za vsako ceno in čim prej skleniti,

ampak je menila, da je treba skleniti dobro temeljno pogodbo. Odločujoča je kvaliteta temeljne pogodbe, ne pa hitrost. V primeru Slovenije to ni aktualno vprašanje, aktualno vprašanje predstavlja namreč to, da bi sporazum o zaščiti manjšin uresničevali, da bi odprli čim več mejnih prehodov, da bi bilo madžarsko-slovensko gospodarsko sodelovanje čim intenzivnejše, ker je to zelo koristno za manjšine, ki živijo v naših državah. Nadalje, da bi rešili šolanje manjšin v maternem jeziku ali da bi lahko mašo poslušali v maternem jeziku. To so torej konkretne stvari, ki so v madžarsko-slovenskih odnosih danes na dnevnem redu."

Kaj je lahko nadaljevanje, kateri koraki naj bi sledili v madžarsko-slovenskih odnosih, ki ste jih v nekem govoru poimenovali za vzorčne?

"Mislim, da obstajajo tudi tu naloge, ki jih je treba rešiti, tudi tu so skrbi, toda politično ozračje med obema državama je v bistvu tako, da se lahko celo problemi in skrbi odkrito izrečejo. Naloge so tiste, ki jih je opredelila madžarska skupnost v Sloveniji in ki jih nakazuje tudi slovenska skupnost na Madžarskem. Oziroma, da bi imeli več mejnih prehodov, da bi bil prestop meje na obstoječih prehodih enostaven, ali pa, da bi bilo potrebno v Prekmurju v izobraževalnem sistemu izboljšati nekatera administrativna delovna mesta. To so glavni problemi, ki so danes na dnevnem redu in v zvezi s katerimi bo konec januarja ali v začetku februarja prišlo do obnove dela madžarsko-slovenske manjšinske mešane komisije, tokrat že v drugi sestavi."

Pripravil Lajos Bence
(Povzeto iz Népszerűsége)
Iz madžarsčine prevedla: Gabriella Gaál

SUHO DREVO OZELENI

Po pripovedovanju o zgodovini Češke se Sibila vrne k dogodkom v "Sveti deželi" z Jeruzalemom.

"Ino sže zgodij, kaj szam jaz velkomi králi Salamonu vu prvi knjigaj právla, da eden kráo od szuncsevnoga záhoda pride. Pod nyegovin ládanyom Goszpodin Bog tronos Mesiása ponovi. Té kráo de téda vu imeni Goszpodnovom szvojov vojszkov nutri vu Szvéti Ország sou k poganom, Zsidovom, Törkom, Tatárom, steri grob Mesiása i druga szvéta meszta pod szvojim ládanyom majo. Sztemi de on edno veliko i dugo bojno drzso, stera boina de puni 19 leit tárpela za vöro Mesiása volo. On tüdi pogane na právo vöro Mesiása szprávi, i po milostyi Bozsoj nyim vzeme Jeruzsálem grob Bozsi i fsze drüge meszta, stera sže szvéte drzsijo za déla Mesiása."

Jeruzalem je postal "sveto mesto" - verska in politična prestolnica izvoljenega ljudstva - ko je bila tja prenesena skrinja zaveze. "Sveta dežela" (Palestina) je bila od leta 395 v Vzhodnorimskem cesarstvu, od leta 642 pa pod Arabci. Zahodni krščanski svet je organiziral tako imenovane "križarske vojne" za osvoboditev

Svete dežele (Palestine) z Jeruzalemom. Med leti 1099 in 1291 je bilo 7 vojn, ki so trajale od 1-7 let, vse skupaj res 19 let. Ni pa res, da so osvojili Sveto deželo, kajti vseh 7 vojn je bilo neuspešnih. Tretje križarske vojne se je udeležil tudi nemški cesar Friderik I. Barbarossa (1152-90), ki je v ljudskem izročilu veljal za velikega vladarja in zaščitnika nemškega naroda. O njem govori v nadaljnjem Sibila kot o rešitelju vsega človeštva: ko na suho drevo obesi svojo kapo (oubo), drevo takoj ozeleni. Ta "ouba" je v naši zgodbi znamenje konca boja in začetek srečnega časa pred koncem sveta. Motiv je iz nemških pripovedk o cesarju Barbarossi, ki se vrne in ustanovi vesoljno državo poslednjih, zlatih časov. Pri nas je suho drevo hrast (rast), pri Nemcih hruška, v koroških slovenskih pripovedkah o Kralju Matjažu pa lipa. Friderik in Kralj Matjaž obesita na suho drevo svoj ščit. (I. Grafenauer, Slovenske pripovedke o kralju Matjažu. Lj. 1951, 84-85, 92) V porabskem prevodu Sibilске knjige je zapisan le "krao", v najstarejšem znanem nemškem tekstu pa tudi njegovo ime: "Friderich". (Sibyllen Weissagung, ok. 1320)

"Znás, o, veliki kráo Slamon, da tü, gde grob Mesiása bode, eden Rászt sztoji, od sztvorjený szveita sztar je. Gda de Mesiás od Zsidovov na szmrt oszodjen, téda té rászt poszene, i osztáne tak dugo szühi, dokecs tiszti krao pogane neoblada i grob Mesiása dobi i zdárszi. Poganye bodo vu tom rászt szvoj pröröküvanye meli. Kak szam jasz vu prvi knjigaj nazvesztla, (de) eden kráo od Szuncsevnoga záhoda pride, steri grob Mesiása i vsze szvéte meszta fkraj zeme. Té krao szvojof vojszkov pod tei drevom sztáne, i eden Dühovnik de pod tém dreivom bozso szlúszbo oprávló, i té kráo szvojou oubo gori na tou dreivo obeszi, i dreivo fcsasz zeléno grata, lepou czvetécse i dobro denilo szébe dávalo bode. Fszáki, steri de mimo idocsi, de sže csüdiváo, da je tou dreivo zdaj zeléno grátalo. Gda do tou Törcki i Zsidovje i poganje sže vidilé, preci vöro Mesiása gor vze-mejo. Na tou pride, da szamo edna vöra, eden Boug, edna ofcsárcicza i eden pasztér na szveiti bode."

Marija Kozar

BOŽIČNI KONCERT '94

Gornjisenički pevski zbor je lani že ob tretjič držal božični koncert. Istina, ka smo v tauj leti samo v dvej mesti meli koncert, na Gorenjom Seniki pa v Monoštri. Program je lejpi pa bogati bio.

Na Gorenjom Seniki so štiri zbori spejali. Pozvali smo na koncert dva zbora s sosednje Slovenije. Zdaj oprvin je bio na Seniki cerkveni zbor iz Grada. Zbor vodi sestra Mirjam. Drugič je nastau po moški kvartet iz Martinja, steroga vodi Ciril Kozar. Spejali so na Seniki eške domanji cerkveni pevci pa mešani pevski

zbor Avgust Pavel, steroga vodi Marija Trifus. Tau vöro lejpoga spejvanja so nam, pevcom, trno zavallili. Gornjisenički župan, Martin Ropoš, pa vodja cerkvene kotrige Števan Györfári sta se pobrigala za lejpe človeške reči pa za lejpe rauže. Po koncerti smo se vsi zbori srečali. Veselilo je nas, da sta nas gospaud Camplin pa gospaud Kuhar iz Martinja pa iz Grada tü poglednili.

Gornjisenički pevski zbor pa moški kvartet iz Martinja sta pa po tisten v Varaš šla. V Monoštri - vsi znamo - je lejpa

velka cirkev dala mesto za koncert. Kak na Gorenjom Seniki, tak v Monoštri je cirkev puna lüdi bila. Lepo so nas sprejeli varaški gospaud, ranč tak, kak varaško lústvo. Tak se nam je vidlo, da so z lejpimi spomini šli domau.

Moram pa povedati, da vse tiste vasnice, kama smo letos nej mogli priti, prosimo, aj nam ne zamerijo. Najbole pa Sakalauvce pa Dolenji Senik. Žau, nej se nam je pršikalo tak, kak smo planirali. Vüpaismo se, ka letos tau popravimo.

I. Barber

CAJTI TRBEJ DATI CAJT

Rejsan je, ka je človik takšen, ka je rad v družbi, ka se rad srečavle z lidami, se poučavle, šali, kori pa ške vse kaj drügoga. Rejsan pa je tö, ka je človik gda pa gda rad čista san tö. Ka se nekan potejgne ali pa čista tak odijde san nut v sebe. Samo, ka je fčasi glij naroube. Te, gda sto koga išče, ka bi se z njim vöpogučo ali pa kaj proso, te nikoga ne najde. Te palik, gda pa bi rad biu san, te ponavadi tou nikak nej mogouče. Gda bi kaj škeu na mejri zbroditi, kaj na mejri fkup potejgnoti, te toga mejra nega od nikec. Ške gda bi rad v mejri zaspo, se sigdar stoj najde, ka tou spanje obrne na büdnost. Kak vsemi tomi vuji ali pa tak obrnoui, ka bi človeki praf bilou, ges ne ven. Znan samo tou, ka bole kak se trüjdíš, ka bi bilou po tvoje, bole je nej tak, kak bi si želo. Zatok kak pravijo, cajti trbej dati cajt.

Tou san zdaj nej glij najlepše povedo, ka po naše se pravi čas in nej cajt, ali tak se nekan bole čuje, ka smo tak načeni. Pravli smo, čas. Pravijo tö, ka je čas pejnez. V rejdi, naj bou pejnez. Tou pravijo, mislin zatou, ka tak kak čas biži, tak pejnezi iz tošlina tö bižijo. Pa zatok, če trbej časi dati čas, te trbej pejnezon tö dati pejneze. Zdaj pa, kak? Tou se nikak ne čuje, pejnezon trbej dati pejneze. Pa pravzaprav, ka leko tou spoj pomejni? Dajmo tou fkuper goriprijti.

Vzemimo, ka ma neške puno pejnezof in dosta časa, ka leko manjari. Telko pejnezof ma, ka njemi spoj nej trbej delati in pejnezof njemi tö nigdar ne sfali. Zemimo pa zdaj po drugoj strani človeka, ka njemi skouz pejnezi sfaljavlejo in spoj nema časa, ka bi si od dela resno spočijno. Sto zdaj davle časi čas in pejneze pejnezon? Tü zdaj leko povejmo že neka več. Tisti, ka ma dosta časa, davle tomi kcu ške več časa. Tej pa ka njemi skouz pejnezi sfaljavlejo, pa davle pejneze fkraj od sebei ta k drugin pejnezon. Of prvi ma telko časa, ka jih spoj nemre zapraviti, tej drugji pa palik premalo, ka bi jih zadosta zaslužo. Dobro, tou je za idnouk ške fse fkuper malo zamotano. Povejmo bole preprousto: sto ma zadosta časa, njemi ga več nej trbej, sto pa ma premalo pejnezof, njemi jih sigdar trbej.

Tak je, vjidite, s ten časom, ka njemi pravijo, ka je pejnez. Če pa ške skouz nejste razmili, ka san van škeu povedati, poglednite v svoj tošlin, pa vanga glejdajte eno par dni. Glejdajte vanga pa čista nika drüjgo ne delajte. Če mate telko časa, ka leko tou delate, te pomejni, ka mate zadosta časa za sumarije. Sto pa je takšen, njemi pejnezof nej trbej. Tou mi vrvlíte. Ge san seden dni čista žalosten glejdo v prazen tošlin pa si cuj brodo, gda prijde tisti čas, ka de palik pun. Časi san dau čas, pa glejdo v prazen tošlin kak kašen sumar.

MIKI

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI
vsako drugo soboto ob 9.40 na
2. programu madžarske televizije
Naslednja
oddaja bo 14. januarja 1995

OD SLOVENIJE..

1333

Slovensko gospodarstvo se počasi le privatizira. Agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacije je do zadnjega dne v letu 1994 prejela v odobritev 1333 programov preoblikovanja, od tega je 474 programov odobrila.

KAJ ČAKA DRŽAVNI ZBOR?

Za Državni zbor bo tudi leto 1995 tako naporno kot sta bili prejšnji dve. V ospredju njegovega dela bodo nacionalni programi in strategije, ki še manjkajo v gospodarski infrastrukturi in družbenih dejavnostih, pa tudi spremembe dolgoročnega plana prometne infrastrukture. Poslanci bodo tudi letos nadaljevali s sprejemanjem zakonodaje ter njene uskladitve z ustavo, še posebej bo pri tem pomembna davčna reforma.

POBIRANJE CESTNINE PO NOVEM

V prvi polovici letošnjega leta naj bi na gorenjski avtocesti pričeli poskusno pobirati cestnino brez gotovinskega plačevanja, čeprav še vedno ni jasno, kakšen bo ta način. Državni zbor je namreč sklenil, da se s 1. julijem 1994 v Sloveniji ukine neposredno pobiranje cestnine in se uvede plačilo cestnine brez ustavljanja. Ena od možnosti, ki so jo strokovnjaki predstavili na novembrskem kongresu o cestah v Portorožu, temelji na registraciji uporabnikov avtoceste s čip kartico.

Predvideno je, da naj bi v obdobju 1994-99, ko naj bi bilo v Sloveniji zgrajenih vseh 346 km novih avtocest, s cestninami zbrali kar 15 odstotkov potrebnih sredstev za gradnjo avtocest v smeri vzhod-zahod.

JAJJAAA?! VEJ PA DON NEJ?!

SREČNO!

Ništarno nauč je v Budapesti biu en libezenski par, šteri je vnoči v ednom autoni sejdo. Mejsec je prej tō svejto. V tom, djele nika lagvoga nega, če se en pojep pa ena dekla malo radiva mata, gda mejsec svejti. Pa pozabita na vse kauli sēba. Gnauk samo na pamet vzemeta, ka sta nutri v Duni, z autonom vred. Najprva sta se kaupala v sreči, te v ledenoj vodej, naslednje pa sta srečo mela, ka sta leko vōpriplavala pa sta se nej zaledjala. Vala Baugi, bi normalen človek pravo. -

Policija pa tau špekolēra, če naj fanta pa njegovo ljubico poštrafajo zato, ka sta nej dobro parkiroznivala z autonom ali pa zatogavolo, ka sta se prej v takšoj mesti kaupala, gde je nej slabaudno?

Sivi podje so cejlomi vogrskomi rosagi pred Silvestrom cejli keden pretili, ka prej na 30 gezaro (tri minimalne plače) forintov poštrafajo tiste, šteri do odavali pa lučali petarde na staro leto. Ge sam s svojimi očami pa vujami sam vido pa čiu najmenje 5 gezaro strejlov. Novine pa so po nauvom leti pisale o velkoi senzaciji, ka so prej policaji v Vasvári

zgrabili nekaka, šteri je petarde lučo, enoga pa ka je v žepki emo petarde. Rejsan so trnok iudješki te nasi podje v uniformaj. - **Ge mo zato na boroviji proso, naj mi policija nazaj plača dvakrat 30 gezaro, ka sam namesto pet petard - kak sam najoprvin sto - samo tri petarde tavō na okno, v park lučo.**

Depa čedni podje zato tō gestejo. Meni so se najbolje tisti Romi (Ciganji) vidli v ednoj, zvekšoga ciganjskoj vesi na Vogrskom, šteri so se na zadnjom štimanji (választások) skor vsi zgласili za poslanske kandidate (képviselő jelölt). - **Kaj bi pa uni vsi steli biti v kancelajli? Dosta nad njimi ranč pisati pa šteti ne vej, pa don več pameti majo, kak pau vogrskoga parlamenta. Zglasili so se samo zato, ka so leko gor vzeli tisti 2 gezaro forintov, ka je vsikšoma kandidati odilo, ka so v parlamenti tak skončali.**

Velko ciganjijo pa je naredila privatna turistična družba Emmanuelle Tours, štera je na zluč djala 129 ludi. Za fale penaze je obečala silvestrovanje v Egipti. Samo tau je lidan

pozabila povōdati, ka tam nemajo plačanoga hotela pa gesti (25 gezaro dolarov), zato jim je hotelir vkraj paubro pasporte pa jim ranč nej nazaj dau. Pa fligara nazaj so jim tō nej plačali. - **Za mumije volo je buma škoda v Egipti ti, ka na Vogrskom tō gestejo.**

Morija je nej norija. Blūzi Egipta najdemo Gazo, gde se Židovge pa Palestinci telko kolejo. Nej dugo se je en izraelski sodak s svojim autonom nevejdoč eno ulico dale pelo, kak je sto, tam pa so več nej Izraelci doma bili, liki Palestinci. Njini teroristi (Hamas) so toga sodaka vse vkūper zbili pa z naučcom zomikali. - **Gda siromak vō s špitau pride, te ga doma čaka izraelska sodačka biroviija, ka je ove prej zaka nej dojstrejlo s svojo pistolo?**

Na hortobágyiski pusti so pred božičnimi svetki nikši lidgé doj bujli edno kravo od nikšoga pavra. Bili so prej moški brezi dela pa brezi doma. Tak lačni so bili, ka so se nej meli cajta spravlati s tem, ka bi lepau pomalek taznosili cejlo kravo, liki so v velkom gladi brž doj drapnili dveje sunki, pa s tistim odčofigali. -

Naša zranješnja inteligenca, šaularge na Visoki šauli v Somboteli pa so se pred božičnimi svetki tau špilali, ka so na edni velki deski vōvrezali eno luknjo. V tau luknjo je nakak mogo glavau skauzi potisniti - bili so, kak teuci v djarmi -, drugi pa so je audalec z dragimi kremešami lučali. Če je kremeš na teuca glavvej razšpricno, so se drugi teuci veselili, kak mali pojbiči, šteri se v pejski s cūčkami špilajo... Regionalna (genialna?) televizija pa je tau nutri kazala. Regionalni (genialni?) komentator pa je naslednje čedno pito: Kaj tau, ka nikome v djarmi nej napamet prišlo, ka bi lampe opro, gda so prauti njemi leteli kremeške?

Mi pa pitamo: zaka je novinar sploj lampe opéro, če me je samo tau na pamet prišlo?

Francek Mukič

SLOVENSKI ŠPORT Z ENOTNO KROVNO ORGANIZACIJO OKS-ZŠZ

22. decembra l. 1994 sta se sestali skupščini Olimpijskega komiteja Slovenije in Športne zveze Slovenije. O opravljenem delu je v priložnostnem govoru pohvalno govoril predsednik Janez Kocijančič. Organi OKS so v treh letih obstoja izpolnili večino načrtov in dosegli veliko priznanj in se s tem uveljavili v mednarodnih krogih. OKS je uspešno sodeloval s Športno zvezo Slovenije, Ministrstvom za šport in kulturo ter z najuspešnejšimi slovenskimi podjetji, ki so s svojimi sponzorskimi prispevki podprli delovanje OKS in omogočili nastope slovenskih športnikov na številnih olimpijskih igrah.

Po pregledu finančnega poročila in popisa premoženja so delegati glasovali o razrešitvi vseh organov in združitvi OKS s ŠZS. Proti združitvi so glasovali le trije delegati ŠZS. Dosedanje članice ŠZS, ki so se odločile za svojo pot, bodo imele možnost, da vložijo zahtevek za pripadajočo delež premoženja. Njihove vloge bo obravnaval OKS-ZŠZ kot pravni naslednik vsega premoženja, pravic, obveznosti in terjatev OKS in ŠZS.

Športna zveza Slovenije je na svoji zadnji skupščini podelila zlate plakete za zasluge pri razvoju športa. Priznanja so prejeli:

Univerza v Mariboru, Univerza v Ljubljani, Ministrstvo za obrambo, športna uredništva TV Slovenija, Radia Slovenija, Večera, Dela in Dnevnik ter združenja zamejskih športnikov v Italiji, na Korškem v Avstriji in na Madžarskem.

Predsednik republiškega odbora "Nauči se plavati" Ivo Šink pa je podelil priznanja za uspešno sodelovanje Fakulteti za šport, Športni zvezi Slovenije in Ministrstvu za šolstvo in šport.

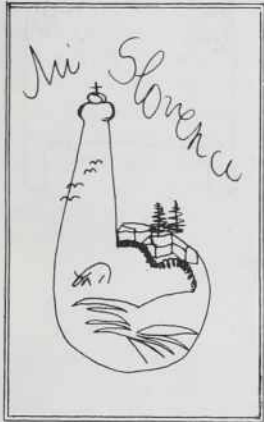
Vsestranska pomoč ŠZS porabskim športnikom je omogočila, da so naši Slovenci dosegli lepe rezultate. Skupna srečanja s športniki iz države matičnega naroda in iz zamejstva so prispevala k boljšemu spoznavanju in uveljavljanju slovenskega športa ter utrjevanju skupnih interesov. Brez pomoči ŠZS bi bilo delovanje športnih društev v Porabju bolj skromno in manj raznoliko. V imenu vseh športnic in športnikov v Porabju se zahvaljujemo za visoko priznanje z željami, da bi naše sodelovanje z novo organizacijo OKS-ZŠZ bilo vsaj toliko plodno kot s ŠZS.

Katarina M. Hirnök

SLOVENSKI KOLEDAR, PORABSKE PESMI IN KASETA

ROJEVANJE KNJIŽNEGA DARU

Med Slovenci v Avstriji in Italiji je že desetletja priljubljen knjižni dar, v katerem je koledar in nekaj knjig različne vsebine, a pretežno avtorjev iz narodnostnih vrst.

Porabski Slovenci pa so morali dolgo čakati na svoj Slovenski koledar, za katerega so se odločili v nekdanji Demokratični zvezi južnih Slovanov sredi osemdesetih let, do tedaj pa je bilo nekaj strani v slovenskem jeziku v skupnem koledarju za Hrvate, Srbe in Slovence na Madžarskem.

Za letošnji Slovenski koledar že lahko brez vseh

zadržkov zapišemo, da je "shodil" in dobil vsebinsko zasnovu, ki je in bo več ali manj ostala standardna kot pri vseh podobnih publikacijah med manjšinami. V bistvu gre za povzetek narodnostno političnega dogajanja med Slovenci na Madžarskem in zapise o dogodkih, ki so povezani z manjšino. Tekste spremlja bogat slikovni del. Uredništvo nadaljuje z že uveljavljeno usmeritvijo, in sicer je del prispevkov napisan v knjižnem jeziku, del pa v narečju. S tem se koledar, enako kakor štirinajstdnevnik Porabje, približuje in približa tistim porabskim bralcem, ki jim je knjižni jezik odmaknjen, domače narečje pa blizu in razumljivo.

Naslov tega zapisa napoveduje "rojevanje" knjižnega daru tudi med porabskimi Slovenci, torej nekaj več kakor zgolj koledar. Zveza Slovencev, ki skrbi za založniško dejavnost, je lani ob koledarju ponudila še knjigo pripovedi Irene Barber Trnova paut, letos pa droben zvezek porabskih pesmi in glasbeno kaseto Mi Slo-

venci, na kateri je osem pesmi, ki jih je zapel gornjeseniški mešani pevski zbor Avgust Pavel in sedem pesmi ansambla Laciya Korpiča in ženskega kvarteta iz Monoštra. Porabske pesmi so izbor iz časnika Porabje, pripravila pa sta jih Marija Kozar in Francek Mukič. Slednji je napisal tudi kratek a zanimiv uvodnik.

In zdaj nekaj naslovov iz Slovenskega koledarja 1995: Iz občnega zbora, Novo predsedstvo - načrti in pričakovanja, Zakon - samouprave, naša prihodnost, Prispevke Zveze Slovencev pri ohranjanju materinsčine, Evropske države različno skrbijo za manjšine, Slovenski svētiki, Hvalite gospoda vsi na-

rodi, O slovenskem jeziku v Monoštru, Kako nastaja podoba o Sloveniji pri prebivalcih Monoštra, Slovenci na Ogorskem, Slovenci tudi v Somodski županiji, Štiri leta slovenskega društva v Budimpešti, Praznika za slovensko književnost na Madžarskem, Prvi madžarsko-slovenski knjižničarski dan, Dve leti po tistom, ka je mrla norost - "Gda sam oprvin prejkstoupo tou mejo ti na Gornjom Seniki, tou je za mč ena veuka zgodovina" in še vrsta drugih, tudi zanimivih tekstov, ki jih je vredno prebrati in za katere bi bilo škoda, če ne bi bili zapisani poznejšim rodovom.

Lepo bi bilo, če bi lahko Zveza Slovencev za naslednja leta poskrbela tudi za knjige, ob koledarju vsaj za eno, ki bi jih ponudili pred božičem in novim letom za prijetno branje v zimskem času. Toda problem je znan in star, porabski Slovenci ne premorejo "svojih" besednih ustvarjalcev. Ampak, to je že druga tema.

eR

ZANIMIVA KULTURNO-TURISTIČNA PONUDBA GORNJEGA SENIKA

Vodstvo Zveze Slovencev na Madžarskem se je skupaj z županom Gornjega Senika odločilo za sodelovanje pri novem projektu za večjo promocijo in hitrejši napredek obmejnega Gornjega Senika. Po zaslugi in velikodušni ponudbi družine Nagy, ki so kupili in adaptirali nekdanje župnišče, bo v prihodnje v teh prostorih urejen muzej, stalne razstave, sobe za turiste in druge goste, kar bo gostom iz notranjosti Madžarske, še posebej pa turistom iz sosednjih držav, Avstrije in Slovenije, bolj približalo obmejni Gornji

Senik, njegovo lepo pokrajino in prebivalce. Ustanovljen je poseben sklad "TROMEJNI KAMEN", ki naj bi bil pomemben pri spevek k bogatejši turistični in kulturni ponudbi ter promociji Gornjega Senika.

Tako se je pred dnevi kuratorij sklada sestel že na svoji drugi seji. Sprejel je program dejavnosti, odločitve o pripravi stalnih in občasnih razstav in dogovore o propagandnih akcijah za izboljšanje ponudbe objekta družine Nagy in celotnega Gornjega Senika. Tako bodo strokovnjaki muzeja iz

Sombotela pripravili občasne razstave v kletnih prostorih (vezane na zgodovino, preteklost, kulturne znamenitosti, etnološke zanimivosti kraja in porabskih Slovencev), prva bo že junija letos o pome-nu in vlogi duhovnikov Košiča in Kiharja, v prijetno urejenih sobicah pa bodo gostje lahko prespali in si na sprehodih ogledovali čudovito okolico in pokrajino Gornjega Senika. Dogovorili smo se, da bomo v ta namen zbirali finančna sredstva od ustreznih skladov na Madžarskem in v Sloveniji, od raznih sponzorjev, pa tudi

od Zveze Slovencev. Občasno se bodo prirejale tudi slikarske kolonije in druge prireditve šol iz Slovenije, ki partnersko sodelujejo z osnovno šolo Gornji Senik. Pripravili in natisnili bomo poseben barvni turistični prospekt Gornjega Senika v madžarskem, slovenskem in nemškem jeziku, ki naj privabi goste v te obmejne kraje, kjer skupaj z Madžari in drugimi živijo porabski Slovenci.

Geza Bačić

... DO
MADŽARSKEUSTANAVLJANJE
MANJŠINSKIH
SAMOUPRAV

Na decembrskih lokalnih volitvah so volilci volili tudi manjšinske liste. Po zakonu se morajo manjšinske samouprave ustanoviti v 30-ih dneh, torej do 15. januarja. Tako so se v prvih dneh januarja vrstile ustanovne seje od G. Senika do Andovcev. Monoštrska samouprava je bila ustanovljena 4. januarja v Slovenski vesi. Ta organ je petčlanski in zastopa interese Slovencev v samem Monoštru in Slovenski vesi, ki so jo l. 1983 priključili k Monoštru.

NOVE
TELEFONSKE
ŠTEVILKE V
PORABJU

S predajo nove telefonske centrale v Köröndu je zahodni del Železne županije dobil več kot šest tisoč novih telefonskih priključkov. V samem Porabju je približno 230 novih telefonov. Zaradi investicije so se spremenile tudi določene številke. Kot informacijo za bralce, ki živijo izven Porabja, objavljamo nekaj najvažnejših števil: Županski urad: Gornji Senik (94)434-009, Dolnji Senik (94)434-000, Števanovci (94)436-001, Verica-Ritkarovci (94)436-002, šole: Gornji Senik (94)434-002, Števanovci (94)436-006.

KO LIKO JE BREZ-
POSELNIH NA
MADŽARSKEM?

Po najnovejših podatkih Urada za zaposlovanje je na Madžarskem 520 tisoč registriranih brezposelnih. Precejšnje je število tudi tistih, ki po dveh letih brezposelnosti ne dobivajo več denarnega nadomestila od omenjenega urada, temveč le socialno podporo od samouprav. 130 tisoč je takih, ki so pravzaprav brez dela, toda nikoli niso bili registrirani na Uradu za brezposelne, kajti tudi sami se nočejo zaposliti.

V BUDIMPEŠTI SEM SE BORILA ZA SLOVENCE

Na zadnji lanski seji Zveze Slovencev se je tudi uradno poslovila od aktivnega dela Irena Pavlič, ki je opravljala delo sekretarke v Budimpešti. Ob tej priliki smo se pogovarjali z njo o njeni življenjski poti ter izkušnjah.

"Delovanje na narodnostnem področju je bilo zelo težko, vendarle pa lepo, saj je bilo treba delati za svojo narodnost, za slovenstvo, in se boriti za naše pravice. Ni bilo lahko začeti v Budimpešti na Demokratični zvezi južnih Slovanov, pozneje je bilo sicer nekoliko bolje, ko smo se povezali z našimi ljudmi v Porabju, ko smo organizirali različne zборе, državni odbor in tako naprej, in se je v delo vključilo več ljudi. Z ustanovitvijo Zveze Slovencev na Madžarskem pa je potem postalo vse še veliko lažje."

Kako pa je vas sploh pot iz Porabja zanesla v Budimpešto?

"17 let sem učila v Števanovcih. Tam mi je bilo lepo, kljub temu da sem rojena v Slovenski vasi. Takrat, na Demokratični zvezi južnih Slovanov, še ni bilo slovenskega referenta in tako so me povabili naj pridem in poskusim opravljati to delo. Pravzaprav nisem vedela, kaj bo to, kar me čaka, da bo tako težko. Veliko sem potovala, veliko ljudi sem spoznala, na Madžarskem, v Sloveniji, pa tudi v drugih državah. Veliko je bilo potrebno delati, kljub

temu pa mi ni bilo žal."

V zadnjih letih se je veliko spremenilo, tudi za Slovence. Pred dobrimi štirimi leti ste dobili tudi samostojno organizacijo Zveze Slovencev na Madžarskem. Kako ste doživljali te politične spremembe?

"Demokratična zveza južnih Slovanov je predstavljala tri narodnosti, Slovence, Hrvate in Srbe. Pravzaprav je bilo tako, da smo bili Slovenci in Srbi manjšina v manjšini. Res je tudi to, da je ta naša skupna zveza dobila zelo malo denarja, tako da je bilo delo zelo oteženo. Ko je ta zveza 1990 razpadla, pa smo ustanovili vsak svojo zvezo. Po štirih letih delovanja Zveze Slovencev na Madžarskem mislim, da smo zdaj lažje delali. Od madžarske vlade pa smo dobili tudi toliko denarja, da smo lahko nemoteno

na drugih sestankih smo manjšinci ugotavljali, da smo se vsi v zadnjih 40 letih zelo pomadžarili. Načela so sicer že bila, vendar pa se v praksi niso uresničevala. Mnenja smo, da je madžarska demokratična vlada 1990 dobro zastavila narodnostno politiko, dobili smo manjšinski zakon, s katerim se sicer nismo popolnoma strinjali, dobili smo tudi manjšinske samouprave, zdaj se govori tudi o ombudsmanu za manjšine, še vedno sicer nismo rešili vprašanja zastopanosti narodnostnih manjšin v parlamentu, toda stvari se vendar spreminjajo."

Slovenija in Madžarska v zadnjih letih dobro sodelujeta. Podpisani so številni dvostranski sporazumi, obiski se kar vrstijo. Kaj pomeni to dobro sodelovanje za porabske Slovence?

"Za nas je to zelo dobro, vemo, kakšen je sicer gospodarski položaj na Madžarskem, nič kaj preveč ugoden. Vidim, da Nemčija zelo podpira nemško narodnost, Slovenija pa pri tem nič kaj ne zaostaja pri podpiranju nas, porabskih Slovencev. Veseli nas predvsem, da Slovenija ni pozabila na nas."

Kljub odhodu v pokoj pa kot kaže ne boste mirovali. Kakšni so vaši načrti?

"Še naprej bi rada sodelovala s Slovensko zvezo, nenazadnje sem še vedno članica predsedstva, decembra sem postala tudi predsednica slovenskega društva v Budimpešti, tako da dela prav gotovo tudi v tem obdobju ne bo zmanjkalo. Če me bodo kaj prisilili, pa sem vedno pripravljena priskočiti na pomoč, tako zvezi kot državnim samoupravi. Za Slovence bom, tako kot doslej, poskusila narediti vse, kar je v moji moči."

delali. Upam, da, kljub temu da zveza po novem več ne bo dobila toliko forintov kot doslej in ne bo imela več takšne vloge kot do sedaj, vlogo zastopnega organa manjšine pa prevzemajo državne manjšinske samouprave, bo naša zveza uspešno delala tudi dalje. Menim, da morata slovenska državna samouprava in zveza tesno sodelovati, s ciljem, da Slovenci na Madžarskem res ostanejo Slovenci."

Koliko pa se je v zadnjih letih spremenil položaj manjšin na Madžarskem?

"Tako na okrogli mizi kot

NAŠE PESMI (90)

JAGRIČ MI GRE

Jagrič mi gre v zeleni laug, 'leni laug,
jagrič mi gre v zeleni laug,
jagrič mi gre v zeleni laug.

Tam si je isko ftičico, ftičico,
pa(j) si je najšo Miciko,
pa(j) si je najšo Miciko.

Un jo je primlo za roko, za roko,
pa(j) si jo pelo za svojo,
pa(j) si jo pelo za svojo.

Nutri v tau bejlo hižico, hižico,
nutri v té pisani špompanek,
nutri v té pisani špompanek.

Večer sta lušniva dojlegla, dojlegla,
vgojno sta žalostna stanola,
vgojno sta žalostna stanola.

"Ka ti je Mici, Micika,
zaka s' tak močno žalosna,
zaka s' tak močno žalosna?"

"Zaka b' nej bila žalosna, žalosna,
ka sam si venček zašpajzala,
ka sam si venček zašpajzala."

(Sakalauvci)
-mkm-

PODELITEV NAGRAD

Sklad za narodne in etnične manjšine na Madžarskem je 17. decembra lani podelil ti. nagrado "Nivo". Nagrada je namenjena aktivnim posameznikom, ki že dolga leta uspešno delujejo na manjšinskem področju, oz. kulturnim skupinam, katere so lani praznovale obletnico svojega delovanja. Tokrat je prejelo odlikovanje dvaindvajset posameznikov in dvanajset skupin, med njimi pevski zbori, folklorne ter gledališke skupine.

Sklad za narodne in etnične manjšine je bil ustanovljen leta 1989. Njegov namen je, da v interesu ohranitve manjšinske identitete podpira kulturno, šolsko, izobraževalno, znanstveno in literarno dejavnost manjšin, živečih na Madžarskem.

Tudi v letu 1994 so v kuratoriju prejeli več kot 1900 prošenj, natečajev. Denarno so podprli približno 1300 natečajev, njim je bilo namenjeno kakih 96 milijonov forintov. Kuratorij je podeljeval tudi štipendije, predvsem za nadarjene romske dijake ter študente. Tako se je s pomočjo omenjene štipendije šolalo lani več kot 800 srednje- in visokošolcev.

Če ocenjujemo štiriletno delovanje sklada, vidimo, da je sklad podpiral predvsem manjšinsko založniško dejavnost, znanstvene konference, pomagal je tudi knjižnicam. "V novem sistemu manjšinske organiziranosti (lokalne in državne manjšinske samouprave) in finansiranja se bo tudi ta sklad preoblikoval, deloval bo po povsem drugačnem sistemu kot do zdaj. O tem bomo obvestili javnost preko medijev," je povedal med drugim sekretar sklada, János Báthory.

Tokratne nagrade "Nivo" je podelil državni sekretar za manjšine, Csaba Tabajdi. Poudaril je, da sklad tokrat nagradjuje tiste, ki so s svojo dejavnostjo koristno služili lastni manjšini. Dodal je tudi to, da so v preteklosti dobivali odlikovanja večinoma le tisti, ki so bili aktivni v politiki. Tudi na tem področju so bile potrebne spremembe. Merilo naj bo le delo, ne pa politična usmerjenost.

Iz vrst slovenske manjšine je nagrado prejela Irena Pavlič, sekretarka Zveze Slovencev na Madžarskem. V imenu Zveze ter Uredništva ji čestitamo!

se

KAKO SO POTEKALE POČITNICE?

Kakor vsak otrok sem tudi jaz z veseljem pričakovala zimske počitnice, ki so se začele 21. decembra. Zelo sem bila vesela, ker je bil velik sneg. Blížal se je božič. Doma smo se že pripravljali na ta dan. Mama je pekla pecivo in kuhala različne jedi. Pri nas doma smo slovesno praznovali božič. Iz gozda smo prinesli jelko. Mi, otroci, smo naredili okraske iz papirja. Smreko smo lepo okrasili, sveče so zelo lepo sijale. Pod smreko smo spravili darila. Vsak je dobil, kar si je želel.

Zame je božič najlepši praznik. Ob 12. uri je bila polnočnica. Bila je lepa. Med mašo so peli svete pesmi. Po božiču smo se pripravljali na silvestrovo. Mi smo se doma poslavljali od starega leta.

V prostem času sem se učila in gledala televizor pa tudi reševala križanke. Večkrat sem šla v Monošter kupovat.

Te počitnice so se dobro začele in dobro končale.

**Eva Nemet
OŠ Gornji Senik**

Zimske počitnice so trajale od 22. decembra do 2. januarja. Bile so kratke kot ponavadi. Praznik na prazniku, božič, staro leto, novo leto.

Božič je bil zelo lep, vso pokrajino je pokrival beli sneg. Čudovito je bilo. Mi, otroci, smo se kepali, sankali. Mamice so pospravljale v stanovanju. Tudi jaz sem moral narediti red v svoji sobi. Z bratom sva okrasila božično jelko, tudi darila sva dala pod njo. Radovedno sva čakala svoja darila. Na božič imamo vedno goste in tudi mi gremo k babicam in sorodnikom.

Med tednom sem se igral, bral, gledal televizijo, poslušal magnetofon, bil v Monoštru. Staro leto sem praznoval doma pred televizijo s starši in sorodniki. bili smo dobre volje. Ob polnoči smo si želeli vse najboljše, zdravje, veselje in moč, da premagamo težave.

Odrasli pravijo, da nas čaka težko leto, mi, otroci, še ne razmišljamo o tem.

Zadnja dva dni sta tudi hitro odšla, ker smo se morali pripravljati na šolo.

Zopet sedimo v šolskih klopih in čakamo pomladanske počitnice.

Kristjan Mizer

BOŽIČNO PRESENEČENJE

Studio Maribor Televizije Slovenija in Košičev sklad sta organizirala 20. decembra 1994 ob 15. uri v monoštrski gledališki dvorani predbožično praznovanje z naslovom: Božično presenečenje. Na praznovanju so sodelovali vsi malčki, šolarji in dijaki, ki so deležni pouka slovenščine ter vzgojiteljice in učitelji.

Nastopali so otroci porabskih vrtcev, ter učenci porabskih šol. Vse je bilo zelo lepo. Meni je najbolj ugajala pevka, s katero smo skupaj peli in se igrali.

Presenetili so nas še drugi umetniki iz Slovenije. Tudi z njimi smo skupaj peli in se igrali. Na koncu smo dobili še darila.

Zelo dobro smo se počutili in hvaležni smo za to lepo prireditev. Res je bilo božično presenečenje!

**Monika Ropoš
OŠ Gornji Senik**

SLOVENIJA - PORABSKIM OTROKOM

Predbožično-novoletni čas je obdobje obdarovanja. Presenečenje pripravim vsem, ki jih imamo radi, ki so nam blizu. 20. decembra sta presenetila porabske otroke Košičev sklad in Studio Maribor televizije Slovenija. Na prireditvi v monoštrski gledališki dvorani so jih čakala bogata darila, predvsem slovenska mladinska in otroška literatura.

Prireditve so se udeležili tudi ugledni gostje, med njimi Ferenc Hajós, veleposlanik R Slovenije v Budimpešti, Janez Lombergar, urednik televizije Slovenija, Janez Ujčič, urednik Studia Maribor.

Na pobudo kuratorija Košičevega sklada je Studio Maribor sprožil akcijo pod geslom Slovenija - porabskim otrokom. Rezultat - več kot tisoč slovenskih knjig, 100 kaset, videorekorder in barvni televizor - je čakal porabske šolarje pod božično jelko. Malčki, učenci in dijaki so se zahvalili s kulturnim programom.

Gospod Ujčič je v svojem pozdravu poudaril, da so dobili porabski otroci za ta božič nekaj, za kar so bili prikrajšani, slovensko literaturo namreč. Upajmo, da bodo lepe slovenske knjižne izdaje navdušile otroke in jih bodo tudi prebrali. Slovenskih knjig v porabskih šolskih knjižnicah namreč nikoli ni manjkalo (v to se lahko prepričate, če pogledate police skoraj nedotaknjenimi slovenskimi knjigami), manjkalo je (manjka) radovednih otrok, ki bi z veseljem prebirali le-te. Menda ne bi škodilo, če bi jih tudi njihovi učitelji in učiteljice spodbujali.

M. Sukič

KULTURNE SKUPINE DELAJO

Zveza Slovencev na Madžarskem za svojo važno nalogo drži, da skrbi za kulturne skupine. Zatok je pa že tradicija, ka vsakšo leto na konci leta držimo skupinam sestanek (gyűlés), gde ocenimo cejlóletno delo, pa naredimo načrte za nauvo leto. V Porabji šest skupin dela stalno. Tau so: lutkovna

Vsakšo leto delajo priložnostne (alkalmi) skupine tū. Redno dela skurok 80 lūdi. Če poglednāmo Porabje, kelko lūdi živi tūj, te moremo povedati, ka je tau lejpi procent. Sestanek sta vodila predsednik Zveze Jože Hirnók pa predsednica kulturne komisije Irena Barber. "Za Zvezo je vsakša skupina gnaka, gnako

tau, aj bi se slovenska rejč ešče dugo čūla tū pri Rabi," je pravo med drugim Jože Hirnók.

Irena Barber je tak nadaljevala: "Ka je pa gnes najbolje važno? Vkup ostaniti, delati tadala. Vrejdno je. Na gnes, leko povejmo, so naše skupine dosegnile dober nivo, če rejsan tū pa tam mamo probleme. Člani skupin pa vodje dobijo honorar - če rejsan nej viskoga - dapa dobijo. Tau Zvezi na edno leto tū nej mali strošek. Moremo zavaliti Sloveniji tū, stera nam da na pomauč strokovnjake. Etak gnes dva, Marija Rituper pa Milivoj Roš, delata stalno z našimi skupinami.

Od honorara pa od stroškov skupin samo telko eške, ka ga samo zdaj dobivamo, odgda Slovenska zveza geste. Kak baude tadala, ne vejmo. Če de Zveza mejla pejnaze, de finansirala naprej vse. Dobro je znati, da skupine Zvezi v ednom leti okrog 1 milijon forintov koštajo. Če Zveza nede mejla pejnaz, te do pa tau mogle slovenske samouprave pokrivati, če do tau držale za potrebno. Če nej, se zgūbi nika našoga, zgūbi se slovenska kultura v Porabji."

I. Barber

skupina na seniški šauli (vodja Klara Fodor, mentor Miki Roš), varaške ženske pevke (vodja Aranka Schwarcz, mentorica Marija Rituper), števanovske pevke (vodja Magdalena Bartakovič), ansambel Lacija Korpiča pa ženske pevke, folklorna skupina G. Senik (vodja Alajoš Hanžek), pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika (vodja Marija Trifus).

važna, leko je tau pevski zbor, folklor ali lutkarji, ne delamo razložka. Eno je pa gvušno. Če vi tau delo ne opravljata iz srca, za tau, ka ste Slovenci, te je nika naaupak. Če tak mislite, ka delate zavolo tisti, steri na Zvezi službo majo, te je stvar ešče bola na glavo postavljena. Zveza je nej tisti par delavcov, steri tū delamo. Zveza ste vsi vi, steri tak čūtite, ka ste odgovorni za

NIKA ZA SMEJ

KOLAPOŠ

Naša Ilona etognauk domau pride pa vōklade z velke taške vse, ka je držini na svetke kúpila. Gda je tau, ka je v taški bilau, že pokazala možej, našomi Ludvigi, je tak malo s strajom naprej prnesla eden velki pak. Ludvig go pa pita, ka je tau? Ilona pa etak: "Dragi Ludvig! Vejš, sama sebi sam si privoščila nika, ka bi že davnik rada mejla." Pa vō vzeme eden velki kolapoš. Gda vidi, ka Ludvig ne vej, če de djauko ali se smejau, se naša Ilonka etak brani: "Ludvig, v bauta so tak prajli, ka sam s tej kolapošom deset lejt mlajša."

Ludvig pa zdaj etak: "Draga moja Ilonka, zakoj si si pa te nej tri kúpila?"

V KRČMEJ

Naš Franci je nej kakši pijani človek. Pa itak. Gda se držina pripravla na svetke pa doma vse ta pa nazaj leti, si misli, ka de raj v krčmau. Tam de bar mir emo. Že par dni etak dela, gda ma žena čemerasto etak pravi: "Mujs tebi vsakši večer v krčmej sejdati?" Francek pa: "Kak bi mi pa mujs bilau. Sam od sébe sedim tam."

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtrek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo
št. 415-715/93 mb z dne
3.11.1993 se časopis PORABJE
uvršča med proizvode, od
katerih se plačuje davek od
prometa proizvodov po 13. točki
tarife 3 zakona o prometnem
davku (Ur. list RS, št. 4/92).